

організації, її головне завдання полягає у створенні умов для реалізації кожним працівником своїх потенційних можливостей,

Список літератури:

1. Мурашко М.І. Менеджмент персоналу: навч. посіб. – [3-тє вид., випр. і доп.] / М.І. Мурашко.– К. : Т-во «Знання», КОО, 2008. – 435 с.
2. Коняєва А. Аутсорсинг в Україні: вчєра, сєгодня, завтра [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.hr-ua.com/articles/243/>

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

*Немченко Т.А., асистент кафедри економіки праці та менеджменту,
Кіровоградський національний технічний університету, м. Кіровоград, Україна*

Враховуючи наявні науково-технологічні доробки, що відповідають перспективним напрямам світового науково-технологічного розвитку, Україна зберігає конкурентоспроможний науковий потенціал в перспективних галузях, зокрема в машинобудуванні, здатній зайняти гідне місце на світових ринках наукоємної продукції. Проте досліджуючи стан економічної діяльності галузі можна виділити певні проблеми в її функціонуванні. Зокрема, серед багатьох причин, що загрожують ефективній інноваційній діяльності машинобудівної галузі особливе місце посідає недооцінка важливості розвитку її трудового потенціалу. А відтак, проблема інноваційної активності трудового потенціалу машинобудування є актуальною як на рівні окремих підприємств, так і на рівні галузі та держави.

Аналіз літературних джерел свідчить, що питанням розвитку трудового потенціалу, зокрема інноваційної його складової, присвячено багато праць вітчизняних вчених, а саме: Грішнєвої О., Заюкова І., Левченка О., Лібанової Е., Лісогора Л., Прохоровської С., Семикіної М., Шаульської Л., Фільштейна Л. та ін. В той же час, особливості вирішення зазначеного питання в машинобудівній галузі ще недостатньо розглянуті в сучасній науковій літературі та заслуговують підвищеної уваги з боку науковців та практиків.

Ринкові відносини висувають нині високі вимоги до фахово-кваліфікаційного рівня працівників, що передбачає їх здатність до генерації нових ідей, розробки нововведень, вияву творчої активності, вміння креативно мислити, тобто прояву інновацій у сфері людської діяльності. Інноваційна складова у структурі трудового потенціалу окремого працівника, колективу підприємства, сукупності підприємств галузі являє собою «здатність до розробки та впровадження інновацій, прояву творчості» у праці незалежно від сфери діяльності [5].

Розвиток машинобудівної галузі є основою науково-технічного прогресу у всіх галузях економіки держави, а тому відіграє особливо важливу роль у забезпеченні їх конкурентоспроможності. Саме інноваційний розвиток машинобудування стає запорукою успішного функціонування економіки України, що породжує безумовну важливість даного дослідження.

Впровадження нововведень, високотехнологічних проектів у виробництво, зростання рівня інноваційної активності підприємств і працівників безпосередньо впливають на продуктивність та ефективність праці. Розглянемо основні результати інноваційної діяльності машинобудування України та визначимо їх вплив на трудовий потенціал галузі.

Аналізуючи статистичні дані, бачимо, що питома вага підприємств машинобудування, що впроваджували інновації в промисловості в 2012 році складає 24,2%, що є досить високим показником. 10,6% від загальної кількості підприємств припадає на виробництво машин та устаткування, 8,5% - на виробництво електричного, електронного та оптичного устаткування і лише 5% - на виробництво транспортних засобів та устаткування.

В 2012 році інноваційною діяльністю займалися трохи менше 25% підприємств машинобудування. Зауважимо, що в порівнянні з 2011 роком, кількість інноваційно-активних підприємств в 2012 році зменшилась на 17 підприємств, тобто на 4% (при загальному зменшенні кількості підприємств на 83 шт.). Найчастіше інновації проводилися за наступними напрямками: придбання машин, обладнання та програмного забезпечення (50% у 2010р., 56% у 2011 р. та 58% у 2012 р. від загальної кількості інноваційно-активних підприємств машинобудування) та внутрішні НДР (33,3% у 2010р. 32,7% у 2011 р. та 34% у 2012 р. відповідно).

Інновації у напрямку навчання та перепідготовки персоналу здійснювали 19,9% інноваційно-активних підприємств машинобудування у 2010 році (83 підприємства), 22,35% у 2011 році (99 підприємств) та 23,23% у 2012 році. Загалом динаміка здійснення інновацій даного типу є позитивною, проте в перерахунку на загальну кількість підприємств машинобудування отримуємо, що лише кожне 18 підприємство займалось навчанням та перепідготовкою персоналу. Така статистика невтішна, адже важливість розвитку персоналу є безсумнівно одним із головних важелів успішного функціонування підприємств на ринку. Так, за оцінкою фахівців – експертів, 10% збільшення витрат на підвищення освітнього рівня працівників сприяє зростанню продуктивності праці на 8,6%, тим часом таке саме збільшення інвестицій в обладнання дає її зростання лише на 3,4% [1]. Тож, на сьогоднішній день саме освіта сприяє зростанню трудового потенціалу. Тому, з огляду на зазначене, важливим питанням в машинобудуванні постає зміна існуючого підходу до навчання та перекваліфікації персоналу.

Враховуючи викладене, можна дійти до висновку, що інноваційна діяльність ведеться машинобудівною галуззю на недостатньому високому рівні, враховуючи її наявний трудовий потенціал. Основними причинами, на наш погляд, є:

- недосконале законодавство стосовно інноваційної діяльності;

- недостатнє фінансування інноваційної діяльності;
- великі витрати на розробку та впровадження нових видів продукції;
- високі ставки кредитування інноваційних розробок;
- відсутність коштів на проведення інноваційних розробок;
- нездатність персоналу до інноваційної діяльності через брак відповідних знань;
- недостатнє стимулювання державою інноваційної діяльності;
- недостатня мотивація інноваційної праці з боку роботодавців та ін.

Тож, необхідним для подолання окреслених вище проблем є вжиття наступних заходів:

- модернізувати нормативно-правові акти для забезпечення належної законодавчої бази стосовно інноваційної діяльності;
- зниження ставки кредитування та підвищити можливість отримання довгострокового кредиту для підприємств, які займаються інноваційною діяльністю;
- стимулювання підприємців сприяти розвитку трудового потенціалу шляхом надання державних замовлень на інноваційні розробки, субсидій та пільг в оподаткуванні;
- на державному рівні створити умови для підвищення якості підготовки кадрів вищими та професійно-технічними закладами;
- нарощувати освітньо-кваліфікаційний потенціал, створювати умови для безперервної освіти, перенавчання та підвищення кваліфікації протягом трудової діяльності;
- переглянути систему оплати праці для працівників, які здійснюють інноваційні розробки на підприємствах галузі;
- розробити систему мотивації персоналу з ціллю розвитку його трудового потенціалу, стимулювання його до інноваційної праці.

Отже, для ефективної діяльності машинобудівної галузі необхідно, насамперед, забезпечити належний розвиток її трудового потенціалу. Особливо важливу роль відіграє стимулювання інноваційної його складової, адже саме здатність персоналу до генерації нових ідей, здійснення наукових та науково-технічних розробок, впровадження високих технологій забезпечує в більшій мірі конкурентоспроможність галузі. Відтак, вище зазначене потребує подальшого поглибленого вивчення і стане перспективним напрямом майбутніх наукових досліджень.

Список літератури:

1. Заюков І.В. Особливості розвитку наукового та трудового потенціалу України: стан і перспективи розвитку. / І.В.Заюков // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: науковий збірник / За ред. І.Г.Ткачук. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2008. – Вип. IV. – Т.2. - С. 252 – 257

2. Левченко О.М. Професіональний потенціал: регуляторні механізми інноваційного розвитку: [монографія] / О.М. Левченко.-Кіровоград: КОД, 2009.-375с.

3. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір: [колективна монографія] / НАН України; Інститут демографії та соціальних досліджень; Програма розвитку ООН в Україні / Е.М. Лібанова (ред). – К., 2008. – 316 с.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>

5. Прохоровська С.А. Інноваційна активність у розвитку трудового потенціалу регіону / С.А. Прохоровська // Формування та розвиток трудового потенціалу України: проблеми і перспективи : [зб. матер. міжн. наук.-практ. конф.] – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2011. – С. 144 – 145.

РОЛЬ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

*Шапарна Н.І., здобувач кафедри економічної теорії,
Чернігівський державний інститут економіки і управління, м. Чернігів, Україна*

Характерною рисою сучасного суспільства є стрімке поширення глобалізаційних процесів, що проникли практично в усі сфери діяльності та передбачають налагодження міжнародних контактів між економічними суб'єктами різних країн. Ознаки глобалізації притаманні на сьогоднішній день не тільки економічній сфері, а й сфері інноваційної діяльності. На думку ряду науковців, глобалізація стимулює економічних суб'єктів до активного провадження інноваційної діяльності з метою підтримання та посилення власних конкурентних позицій.

Протягом останніх десятиріч масштаби, рівень активності та різноманітність видів міжнародного співробітництва у сфері інноваційної діяльності зазнали суттєвих змін та значно розширились.

Сьогодні можна виокремити основні форми науково-освітнього міжнародного співробітництва, реалізація яких спрямована на активізацію інноваційного розвитку національної економіки за сучасних умов глобалізації (рис. 1).

Як видно зі схеми, представленої на рис. 1, науково-освітнє міжнародне співробітництво за сучасних умов стає невід'ємною умовою активного інноваційного розвитку національної економіки. Оскільки передбачає включення та поєднання таких важливих елементів інноваційного розвитку, як освіта, наука, інновації та виробництво. Однією з основних форм науково-освітнього міжнародного співробітництва, націленого на забезпечення інноваційного розвитку країни, є консорціуми університетів. Провідну роль в інноваційному розвитку відіграють учені різних країн світу. Зважаючи на те, що зазвичай вчені найтісніший і найбільш постійний професійний зв'язок мають з університетами, у яких працюють, надалі